

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 krov, za Ameriko pa 6 krov; za drugo inozemstvo se računi naročino z ozirom na visokost poštine. Naročino je platiči naprej. Posamezne štev. se prodajo po 6. Uredništvo in upravništvo se nahaja v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopis: dobrodošlj in se sprejemajoč zastan, ali rokopise se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80, za $\frac{1}{2}$ strani K 40, za $\frac{1}{4}$ strani K 20, za $\frac{1}{8}$ strani K 10, za $\frac{1}{16}$ strani K 5, za $\frac{1}{32}$ strani K 250, za $\frac{1}{64}$ strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

ed tega na-

Štev. 19.

V Ptiju v nedeljo dne 11. maja 1913.

XIV. letnik.

Balkanske zmešnjave.

Črnagora se je udala. — Avstrijsko-italijanska ekspedicija v Albanijo odpade. — Položaj jasen in razbremenjen. — Mir zasigurjen. — Konec krize.

Velekritične dneve smo prestali, dneve, na katerih je visel evropski mir na lasu. Avstriji je počila potrežljivost in brez ozira na posano diplomacijo je zahtevala energično od kralja Nikite, da takoj izrazne Skutari. Z ozirom na intrige sasada-paše je obenem izjavila, da bode skupno z Italijo zasedla albanske pokrajine in tam napravila red. Vse vojaške odredbe so bile raztorejene. In v dvanajstih urah je zvitnik Nikita uvidel svojo slabost ter je ponizno podal želji in volji Avstrije. S tem je neposredni vzrok avstrijsko-črnogorske vojne odpravljen.

Sasada-paša je baje tudi opustil svoje želje o albanski kroni. Pričakovati je, da bode imela provizorična vlada v Valoniji volj moči, da napravi sama red. Z eno besedo: čez najhujšo goro smo srečno prišli in v doglednem času se bodo naši rezervisti vrnili domu.

Avstria je dognala, da je velesila in da usluži rešpekt. Dokazala je, da vkljub svoji nadelovški miroljubnosti ne pusti svoje zastave razmotriti. Naši sovražniki so zdaj uvideli, da ne ni izumrl star, pogumno avstrijski duh. Balkanski sosedji bi storili se nonarhijo doseči.

Mir, — še ni zapečaten in podpisani. Ali temno oblače se je razpršilo in binkoštno solnce da lahko nam prinaša opravičeno upanje, da se vstavimo preprosto prelivanje krvi . . .

Nikita se uda.

Odločni nastop Avstrije, ki je vendar enzpožiljanil svojo že zoperno potrežljivost proč vrgla, pognal črnogorske pritlikjave junake hitro v ozoji rog. Vse je bilo pripravljeno, da se vrže Črnogorce z avstrijskimi bajoneti iz Skutarija in tak hip se je pričakovalo skrajne korake. Medtem ko je črnogorski prestolonaslednik Danilo laje že proglašil Skutari za glavno mesto Črnogore, ko se je po vsem svetu trobilo, da Črnogorci pod nobenim pogojem ne odnehajo, sklical je kralj Nikita vojno in kronske posvetovanje. Tam je pojasnil obupni položaj dežele in aglasal, da so tisti, ki so Črnogoro vedno podlovali ter v nasprotje napram Avstriji šuntali, dej Črnogoro zapustili. Balkanski zavezniki kar tudi zahrbitna Rusija so izprevideli, da Avstria ne pusti iz sebe šale zbijati in so pustili Nikita na cedilu. In tako neumen starci lisjak Cetinju vendar ni, da bi se sam spustil v boj oper avstrijsko velesilo. Pri posvetovanju je

prišlo baje do burnih prizorov, a naposled se je sprejet predlog, da Črna Gora brez pogojno odneha. Nikita poslal je takoj angleškemu poslaniku sir Greyu brzovjavko, ki se tako-le glasi: — „Moja vlada je v svoji noti od 30. aprila vzroke svojega zadržanja v upravljanju Skutarija pojasnila. To ravnanje je vodilo nerazrušljivo temeljno načelo pravičnosti (?)“. Še enkrat naglašam s svojim narodom svojo pozgodovini in vsled zavzetja posvečeno pravico. Moja čast in čast mojega naroda pa mi ne dovoli, podati se izoliranim akcijam. Zato polaganam usodo Skutarija v roke Evrope.“ — Velike besede! Po domače povedano: Nikita je uvidel, da se živ krst ne zmeni za njegove kaprice in da je Avstria pripravljena, vzeti želesno metlico in pomesti črnogorske sметi iz Skutarija. Zato je raje pravočasno odnehal in se avstrijski željni udal. S tem je eno vprašanje rešeno. Ostane pa še cela vrsta drugih vprašanj.

Črnogorska vlada odstopila.

Dosedanja črnogorska vlada, ki obstoji iz samih sovražnikov naše monarhije, je zahtevala zaradi Skutarija vojno z Avstro-Ogrsko. Ker se ta neomna želja ni uresničila, odstopila je črnogorska vlada. Seveda je to le komedija, kajti prvi protiavstrijski hujščki odhajajo, drugi pa pridejo. Za Avstrijo je zdaj dokazano, da zamore zgolj s pogumno eneržijo svoj vpliv in svojo veljavjo varovati.

Umor frančiškana Palića.

Kakor znano, so Črnogorci katoliške Albance prisili, da pristopijo k njih veri. Frančiškan pater Palić tega ni hotel storiti in je bil umorjen. Ker ima naš cesar protektorat čez katoliške Albance, zahtevala je naša vlada takoj od Črnogore pojasnila in zadoščenje. Črnogorci so seveda umor tajili in so rekli, da je bil Palić na begu ustreljen. Določila se je posebna komisija, ki je dognala, da se pri prestrašenih pričah seveda ne da dokazati ta nečloveški umor, da pa na drugi strani tudi Črnogorci ne morejo dokazati krivido frančiškana. Dokazano je, da je bil katoliški duhovnik Palić popolnoma neopravičeno v verigah kakor navadni zločineceski tortiran. Dokazano je tudi, da je bil v zaporu mučen in tepen. Lahko se torej trdi, da so Črnogorci z nožem katoličane silili k pristopu v srbsko vero, da je bil frančiškan Palić umorjen zaradi svoje zvestobe napram lastni veri. Z ozirom na ta uspeh preiskave zahtevala je Avstria sledče zadoščenje: 1. Črnogora mora postaviti na mestu umora duhovnika Palića spominski križ. Istočasno se zgradi takoj v spomin umorjenega katoličke cerkev. Pri otvoritvi cerkve zastopana bodo Črnogorci po enem ministru. — 2. Mrliča duhovnika Palića pripelje črnogorska vlada v Zumbi; pri slovesnem pogrebu bodo istotako z ministrom zastopana. — 3. Črnogorska vlada mora vsakemu, ki je bil prisiljen iz katoličke vere izstopiti, garantirati da se sme brez vsake škode zopet h katoličanstvu vrniti. — Črnogorska vlada se je

tem avstrijskim zahtevam najprve upirala. Ali je naš poslanik ojstrevje strune navil, se je udala in je izjavila, da bode tako vsem avstrijskim zahtevam ugodila. Istočasno dala bode Črnogora popolno za doščenje vsled zahrbitnega morilskega napada na avstrijskega vojaškega atašeja v Cetinju. Črnogora ravno ne raruje komplimentov; zato ji je treba pokazati pest.

Skutari.

Iz Belgrada se poroča, da so Črnogorci že pričeli Skutari zapuščati. Vsi od kralja imenovani mestni uradniki z županom Zinkovičem vred so svoje službe odložili. Ko bode Skutari od črnogorskega vojaštva popolnoma izpraznjeni, zasedli bodojo mesto vojaki vseh evropskih velesil. Ti bodojo red vzdržavali in v Skutariju okroglo 2 meseca ostali, dokler se ne uvede popolni državni red v Albaniji.

Položaj v Skutariju.

„Alb. Korr.“ poroča iz Skutarija: Lakota se je ob koncu obleganja grozivo širila. V zadnjem času umrlo je 210 oseb vsled lakote. Pri zavzetju mesta našlo se je mnogo ljudi, ki zadnjih 50 ur sploh nobene hrane dobili niso. Mnogi so se hoteli nasičiti s travo in listjem. Po cestah so ljudje skupaj padali in se v krilih zvijali. Črnogorci so z bombardiranjem poslopja v mestu večinoma grozno razdiali. Najhujše je trpela katoliška katedrala v franciškanski klošter. Črnogorci so vse vogradile in vso sadno drevo ter krasne gozdove porezali in posekali. Dolgo let bodo treba, da se vsa ta škoda zopet popravi. Med obleganjem mesta koštala je 1 oka koruze (nekaj čez 1 kilo) 12 kron, 1 oka fižola 8 kron. Beda in revščina v Skutariju je še vedno grozovita. Medtem, ko so nesrečni ljudje od lakote umirali, pa niso dovolili Črnogorci avstrijskemu parniku „Metkovich“ izkrcanje v pomoč poslanega živeža. „Metkovich“ imel je na krovu za 30.000 oseb za 8 dni živeža; tedne dolgo je stal v pristanu Cattaro. V Skutariju se pričenjajo zdaj vsled avstro-ogrski pomoči razmere vendar izboljševati.

Črnogorci odpuščajo vojake?

Iz Cetinja poročajo listi, da je črnogarska vlada dala povelje, da se veliki del vojaštva domu pošlje, ker je treba zemljo obdelavati. Vse gospodarstvo dežele je namreč vsled več kot polletne vojne uničeno. Vojaki odlagajo z velikim oeseljem puške in gredo domu; kajti vse se je že vojne, ki ne prinese nobenega dobička več, naveličalo. Zdaj se tudi vidi, da izgube Črnogorcev na mrtvih in ranjencih niso tako velike, kakor se je v prvem času gorivilo. Sicer so pa tudi ostale balkanske države svoje izgube pretiravale.

Rezerviste pošljemo domu?

Dunajska „N. F. Pr.“ poroča, da se bode v okroglo enem tednu za ojačanje vo-

bure le shode prirejale in vpile ali pa po cestah skandale delale, se jim je svet smejal. A zdaj so začele drugača nastopati. Ministre napadajo na cesti, šipe pobijajo, v nabiralniku pisem vlivajo ojstre tekočine, javne vrtove uničujejo. Kadar jih policija vtakne v luknjo, pa nočejo jesti, dokler se jih ne izpusti. Zdaj so pričele hiše začigati in bombe metati. Tako se ravnokar poroča, da so položile v nekem poštnem uradu bombo, napolnjeno z nitroglycerinom, ki bi zamogla razstreliti celo poslopje. In v tem poslopu dela več sto oseb. K sreči so bombo pravocasno našli. Oblast bode zbesnele „sufra-
esnosti getke“ zdaj pač cijstreje prijela.

Anarhistični napad. V Mannheimu skočil je razsirjeni anarhist na kočijo vladarja velike vojvodinje n se de Baden in ga hotel z nožem umoriti. Vladar je stanja napadalca z držajem sablje pod brado sunil, tako govini suda je padel iz voza. Morilec je neki pijači udani na gotov anarhist, ki ima 7 nepreskrbljenih otrok. Pravi, oblastda je anarhist in da je ravnal po naročilu neke socialistične zarote.

Ime MAGGI jamči za izvrstno kakovost MAGGI-jevih kock po 5 vin. za $\frac{1}{4}$ litra naj- finejše goveje juhe.

Le-te so najboljše!

Blagovolite to upoštavati pri nakupovanju.

Nikita in njegovi zaupniki.

König Nikita und seine Freunde.

Z ozirom na balkanske dogodke prinašamo danes zgradili si krone črnogorskega kralja Nišunila na krite in njegovih zvestih. Kralj Nikita rojen je leta 1841 in je prevzel krono v Beni moči Crnogore po njegovem stricu ministru knezu Danilu I. Leta 1910 dal mu stavlji, ki je naslov kralja. Prestolonačin prinaslednik Danilo rojen je bil uždelili. Leta 1871; on je zapovednik črnogorske armade, nadalje isti poljski general-major ter srbski doseči obrst. Drugi sin kralja je vsi poljski princ Mirko, veliki vojvoda Grahove in Zete, general črno-gorske armade. Tretji sin je velje princ Peter, veliki vojvoda sam Zabluma, artiljerijski stotnik so način črnogorski armadi. Kakor nima znano, ima Nikita tudi hčerko — po Helenu, ki je italijanska kraljica.

Na sliki vidimo tudi črnogorskega ministra za zunanje krčev, nanje zadeve Plamenaca. Mož naenjene bud nasprotnik Avstrije, njegova diplomacija ni imela pač nobenega uspeha. Resnični zapovednik črnogorske armade je general Ujajčić, Martinovič; zapovedoval je črnim flutužni armadi pred Skutarjem. On je imel več 12 strelcev boje proti Tarabošu, sploh proti najmočnejšim turškim utrdbam. Martinovič je tudi črnogorsko armado po evropskem vzoru reorganiziral.

Svak kralja Nikita, vojni minister Vukotić je istotako znani. On je baje najboljši prijatelj kralja.

Dopisi.

Brezno (Fresen) ob Dravi. Dragi „Štajerc“, dolgo časa se že poznavata, pa ti še nisem kaj iz naših preljubljenih Brezen naznani. Pa zdaj vzemti eno ojstro krtačo, da tote naše frajlice in te stare jezičnice malo pogradiš. Posebno Ržnikovo Hano, da bode nas poštene „Stajercijance“ pri miru pustila. Ako ji preveč smrdimo, naj si tisti špicasti nos s kakim štorom zamaši. Ona si misli, da smo „Štajercijanci“ kakšen „epfelstrudl“ ali kakšna pečenka, da bi nas kar tako pohrustali. One se pač motijo. Mi nič ne hodimo vprašati druge ljudi, kaj eden bere, ali ima „Fihpos“ ali kakšne druge časnike; vsak bere, kar hoče; pa nas naj pri miru puščijo. Naj se raje brigajo za farno cerkev, da bo malo boljše petje in ne takšno tuljenje šlo po cerkvi; za tisto se naj malo pobrigajo. Gotovate babe nas še ne bodejo po žakljah nosile!

Z Bogom, ljubi „Štajerc!“ Schmeck.

Kapela pri Radgoni. Lansko leto dobili smo h Kapeli znanega hujšaka Fr. Stuheca. Od začetka držal se je še nekaj mirno in mislili smo, da to, kar so pisali o njem časopisi, je bilo vse pretirano. Ali zdaj že vemo, da so časopisi od njega še le vse premalo pisali. To vam je takšni zdražbar, da mu je pač menda med najhujšimi zagriženci težko najti para. Za danes naj navedemo to-le: Predzadnjo nedeljo imeli so veterani od sv. Jurija ob Ščavnici pri Kapeli plačano sv. mašo. To temu hujšku ni bilo prav. Nalašč je šel par minut pred dočeločeno uro na prižnico, samo zato, da so veterani branje evangelija zamudili. In ko pridejo v cerkev, kaplan s pridigo poneha in začne na pobalinski način veterance zmerjati in za norca imeti. In to iz prižnice iz svetega mesta se upa brez vzroka psovati ljudi-poštenjake, kateri hočemo po dokončani vojaški službi očitno kazati zvestobo našemu presvitemu vladarju ter kakor osivel možje z našimi javnimi nastopi vzbujati med mladino ljubezen do naše premile avstrijske domovine. Zadostiti smo hoteli tudi svoji verski dolžnosti, po tri ure in še več smo moral storti pešpotu; ali v zahvalo za to nas je ta fanatičen pop iz prižice psoval in se je iz celega vojaškega stana, ki služi našemu presvitemu cesarju, norca delal. Kaj neki poreče k temu knezoškop dr. Napotnik? Kaj državni pravdnik?

Sv. Barbara v Halozah. Dolgo časa ni bilo ničesar slišati od Johana Vogrin pri Sv. Barbari

v Halozah. A sedaj, dragi „Štajerc“, ne moremo več molčati. Bila je, kakor je navada, križovska procesija h kapeli Martina Korenja v Medribnik. Korenja ima tudi vinotoč. In ko je prišla procesija za hribček proti kapeli, tedaj je Vogrin obstal, naš kapelan pa zraven njega! Videti bi bilo vendar žalostno, ko bi bil naš Janžek gospoda kaplana samega k procesiji poslat, a Janžek pa za hribčekom stal... A mi farmani pa ne moremo preračunati, za česa voljo je obstal; morebiti zavoljo veje, ki je zaradi točenja vina pred hišo na lipi? Morebiti se je doma z Liziko „posvado“ in „geldtaš“ doma pustil? In nas je pošteno za norce postavil; hvala ti bodi!

Novice.

Binkošti.

Zopet prazniki, — in krasni, spomladanski prazniki, polni cvetja in lepote, veselja in sreče... Ako iščeš Boga, — idi tja v prosto naravo, pod cvetočo drevje, med duheteče rožice! Vzemi vonja polne bele šmarnice v roko in hvali nevidnega stvaritelja... In Bog, ki živi povsod in vedno, ti bode odvezal od vsakdanjega boja molki jezik; tvoja molitev morda ne bode imela besed, a živela bode v tvojem čustvu, v tvoji ljubezni, v tvojem veselju, v tvoji tihu, sladki sreči... Človek, praznjuj binkoštno pomladne praznike! Otreši prah iz tvojih vsakdanjih čevelj, pozabi strupene skrbi in malenkostno jezo in grdo nevošljivost in uničujoče sovraštvto, — praznjuj solnčnati praznik! Poglej, kako zeleni, raste, cveti in napreduje vse naokrog, poglej neskončno božansko ljubezen, ki ne pusti niti kapljice brezplodno izginiti, ki vstvarja vsak dan, vsako uro in vsak hip, ki uresničuje okoli tebe izgubljeni paradiž, čeprav ga tvoje od žalosti trudne oči ne vidijo... Prijatelj, vsaka roža, vsaka rastlina je raj, in metuljčki hvalijo stvaritelja, kadar jim zlato solnce posuši od nočne rose utrujene peruti. Prijatelj, praznjuj Binkošti! In ako nimaš rož in zraka in solnca, — potem poglej v oko tvojega otroka. Povev bogovi deci, da ne obstoji svet iz samega zidovja! Našel bodeš v otroškem nedolžnem očesu — Boga, spomladnega, solnčnega, zlatega, neskončnega in vso krasno ljubezen zdržujočega Boga... Praznjuj pomladne binkošti!

V rovih, na stotine metrov globokih, kopljajo premog in trdi, brezplašni, resni postajajo; ali binkoštno solnce jih zvabi na dan in jim odveže jezike in v čudovitem razkošu se grejejo v svitilih praznikih svoje mrzle, izstradane duše. V dragocenih palatih skačejo zdravnik okoli bolniške postelje otroka bogatinca; vsa zdravila so brezuspešna; ali skozi tanko šprajno temnih preprog vsili žarek binkoštnega solnca in v tem žarku položi Bog svoje čudodelne roke na deco, ki zopet diha in zopet ozdravi in zopet vriska, vriska v binkoštnem veselju... Koliko meščanov hiti tja v gozdove in ob morsko obrežje, kajti Binkošti so prišle! Solnce, božje solnce nam oznanjuje pomlad in nam odveže jezik, da gledamo z jasnimi očmi v bodočnost...

Tam dolni na Balkantu pa teče kri, še gorka od naporov vojne... Rdeče rožice so tam vscvetele na pohojeni pomladni zemlji... Božič je prišel in kri je tekla, — Velika noč je prišla in kri je tekla, — ali bodejo Binkošti v srca tisočerih izmučenih vojakov zasijale mir? Zasijaj, binkoštno solnce tudi tam dol...

V temi tava človeštvo, — odveži mu jezik, odpri mu oči, božansko bitje, — daj mu čiste, krasne binkoštné praznike!

Duhovnik in politika. V Trainu pri Albenbergu na Bavarskem živi katoliški duhovnik provizor Jakob Feigl. Mož je zagriven klerikal in velik politikant. Ko je na nekem shodu zopet politično hujškal, zaklicali so mu poslušalci, da naj se raje bolj za cerkev in manj za politiko briga. In kaj je odgovoril ta vredni služabnik Kristove vere? Rekel je: „Ako se nas duhovnike samo v zakristijo zapira in ako imamo le v cerkvi opraviti, v javnem življenju pa ne smemo govoriti, — potem se pozvižgam na vero!“ — To je torej stališče gotovih duhovnikov. Vera jim je le zato dobra, da smejo v politiki rogoviliti in po po-

svetnem gospodstvu hrepeniti; ako pa tega ne smejo, no potem se ravno na vero poživijo. Ni čuda, da prične v takih razmerah tudi ljudstvo na gotove stvari „živogati“.

11 letna mati. V Edtu na Zgornjem Avstrijskem porodila je 11 letna deklica zdravega dečka. Otrok, ki je čez svoja leta razvit, noče imo očeta povedati.

Največji ogrski fideikomis je posestvo grofa Ladislava Karolgi v komitatu Csongrad. To posestvo meri 20.000 katasterskih oralov. Neki konzorcij je zdaj posestvo za 20 milijonov nakuplil in ga hoče parcelirati ter prodati.

5 otrok naenkrat porodila je neka žena Smith v severno-ameriški državi Ithaca. Baje je vseh pet otrok živih in zdravih. Take ženske potrebovali bi zdaj na Balkantu . . .

Velik požar na Japonskem. Severno-japonsko mesto Hakodate je pogorelo. Velikanski ogenj je baje več kot 2000 hiš vpepelil.

Samomor anarhist. Morilec grškega kralja Jurja, anarhist Schinas skočil je iz okna ječe v Saloniku in obležal takoj mrtev na kamenitem tlaku dvorišča.

Razstrelba. V smodnišnici v Petersburgu razstrelilo se je 50.000 kil smodnika. Dve de lavki sta bili ubiti.

Iz Spodnje-Štajerskega.

„Srbii“ v Ptiju. Slovenski hujškači kažejo z vedno večjo predznostjo svojo proti-avstrijsko mišjenje. In to ne samo na Kranjskem ali Hrvatskem, marveč tudi na Štajerskem, ja celo v nemških mestih. Zadnjič bil je v ptujski kavarni „Europa“ koncert. Navzoča sta bila tudi med občinstvom prvaška zagriženca dr. Salamun in Visenjak, katerih hujškarja je itak docela zna na. Godba je igrala avstrijsko-patriotično pesen „Prinz Eugen.“ To je dr. Salamuna menda tako nervoznega napravilo, da je izrekal napram svoju tovaršu neverjetno predzrene besede, ki jih ne smemo ponatisniti, ki pa pomenijo veliko in surovo žaljenje avstrijske zaставe. Neki nemški obrtnik je besede slišal in energično zavrnil. Salamun je potem še obrtnika na pobalinski način razrazil, zakar pa je dobil takoj na lici mesta par gorkih klofut . . . Cela zadeva je sodniji naznanjena in bodemo o nje svoječasno nadalje poročali. Dr. Salomon je c. kr. rezervni oficir in tako bode imel ta šandalozni dogodek zanj gotovo prav neprijetne posledice. Naravnost smešno pa je, ako se ta čedni gospodki, ki živi zdaj kot c. kr. uradnik v sv. Lenartu sl. že zdaj v prvaških listih zagovarja in pere. Pa zamorca prati je težaven posel! — Da je velenjdalska hujškarja slovenskih prvakov tudi že posamezne vojake okužila, dokazuje slučaj, ki se je pred par dni v Ptiju dogodil. V neki gostilni

Essad-paša.

Prinašamo sliko turškega generala Essad-paše, ki je bil komandant posadke v Skutariju. Kakor znano, se je po 6 mesečnem obleganju na izdajalski način zvezal s kraljem Nikito in mu je izročil Skutari. Kot plačilo se je hotel

General Essad-Pasha.

sam proglašiti za albanskega kralja. Ta zahrbni in izdajalski načrt se mu seveda ni posrečil. Essad-paši se zdaj poleg tega izdajalstva očita, da je pustil umoriti prejšnjega skutarskega komandanta Rizza-pašo. Prišel bode pred vojno sodišče, ako pride v Konstantinopol.

so namreč sedeli domači pionirji, poleg njih pa tudi trije infanteristi 17. pešpolka, ki obstoji večidel iz Kranjcev. Govorilo se je o vojni nevarnosti in eden pionirjev je dejal: „Mi služimo vsi enemu cesarju!“ Kranjski infanteristi so nato baje cesarja žalili in govorili za Srbe in Črnogorce ter proti Avstriji. Bili so nazzanjeni in že drugi dan jih je odpeljala vojaška patrulja z nasajenimi bajoneti v mariborsko vojaško ječo. Mi ne dajemo zaslepljenim tecem vso krvido, kajti največ krivi so tisti prvaški voditelji, ki s svojimi listi in shodi, s svojo gonjo in hujškarjo ljudstvu ljubezen do domovine iz srca tragoj. Proti tem hujškačem naj bi oblast z najstrožjimi sredstvi nastopila.

Tajnostni slučaj. Vojaška straža pri muničijskem depotu v parku kadetne šole v Mariboru opazila je ponoči nekoga neznanega moža, ki se je v bližini poslopja plazil. Vojak je mož poklical in kjer ni dobil odgovora, je vojak ustrelil. Tuječ je potem zbežal.

Gospodarska tečaja. Na deželnih sadjarskih vinogradniških šoli v Mariboru se vršita od 9. do včevšči 14. junija dva kurza i. s. poletni tečaj za vino- in sadjerejo ter viničarski tečaj. Pogoji za sprejem so razvidni iz inzerata.

Gozdarski tečaj na državni gozdarski šoli v Gusswerku in Maria-Zellu se prične dnem 1. septembra 1913 in traja 11 mesecev. Razdeli se za ta tečaj tudi 6 kmetijskih stipendij. Dotični pogoji so razvidni iz inzerata v današnji številki „Štajerca“.

Podkvarški tečaj na deželnih podkvarških šoli v Gradcu se prične s 1. julijem in traja pol leta; za tečaj se razdeli tudi več deželnih in okrajnih stipendij. Natančnejša pojasnila se najde v inzeratu današnje številke.

Vlom. V Teznu pri Mariboru so vломili neznani tatovi pri kroju Fr. Krois in so ukradli obleke ter blaga za 900 krov. Ukradene stvari so z vozom odpeljali.

Vol ubil je hlapca Franca Reisp, ki je služil pri posestniku Frasu v Št. Bolfenku sl. g.

Uboj. V Jurovcih so fantje Savnik, Lapuh in Bam napadli brata Jožefa in Janeza Pečnika, kateri so zaradi nekega dekleta sovražili. Savnik je takoj udaril Jožefu Pečnik z lopato po glavi in ga luko hudo ranil, da je revež čez par dni umrl. Tudi njegov brat je bil ranjen. Savnika in Lapuha so zaprli, Bam pa je pobegnil na Hrvatsko.

Detemorilka. Posestnikova hčerka Ana Skorink v Dobrini je porodila. Novorojenčku je takoj zamašila usta z listjem, tako da se je zadušil. Malega mladiča pa je potem pod nekim grmovjem pokopala. Detemorilko so zaprli.

Cerkveni rop. V Št. Ilju pri Mislinju je nekdo v cerkev vlamil in iz nabiralnika denar ukral. Sumi se, da je izvršil tatvino postopoma Martin Pastirk.

Slepар. V Mariboru so vjeli in zaprli trgovskega pomočnika Ivana Kolmanič, ki je operovan poštno hranilnico osleparil. Našli so pri njem tri ponarejene hranilnične knjižice. Slepár je iz ljtomerškega okraja doma.

Tatvina. V Mariboru je bilo usnjarju Jakobu Korošec iz veže 100 K vredno kolo ukradeno.

Požar. V Savini nastal je ogenj v hlevu posestnika Sušnik. Hlev je pogorel z vso krmo, kmetijskim orodjem in 10 konjskimi opravami. Vsled vetera razširil se je ogenj tudi na kamro za žitje ter jo je uničil. Hiša je bila tudi v veliki nevarnosti, pa so jo gasilci rešili. Zgorelo je tudi 8 ovac. Škode je za 10.000 K, posestnik pa ni bil zavarovan. Ogenj so napravili otroci, ki so se z užigalicami igrali.

V občinsko pisarno vlamil je neznani tat v Petrovčah pri Celju. Našel pa je le 80 K denarja.

Pazite na deco! 9 letni sinček posestnika Koller iz Sv. Benedikta v Slov. gor. prišel je konju svojega očeta preblizo. Konj je otroka s kopitom udaril in ga težko ranil. Ker so dečka šele 2 dni pozneje v radgonsko bolnišnico pripeljali, je malo upanja, da bi ozdravil.

Predzrni ropar. Posestnik Franc Zupančič prodal je na sejmu v Kapeli pri Brežicah par mladih volov za 500 krov. Neki neznanec ga je potem z zvijačo zvabil na samotni kraj, kjer ga je udaril v obraz, mu iztrgal denar iz rok in zbežal.

Oficir zblažnel. V Celju je hipno vpokojeni oberljutnant Leo Bobisut znored. Slekel je doma

obleko in ko ga je oče vprašal, kaj dela, t Svinjar. ga je parkrat s palico po glavi. Potem je neza Vod nesrečnež nag na cestu, kjer je srečal etnim de mati in jo tudi parkrat po glavi udaril. E **Rop.** V je in kmalu so ga ljudje za neke duri spanna in ter potem v bolnišnico odpeljali. Nesrečni rjava Uš je zblaznel vsled prepornega duševnega stopača. Jo

Iz Koroškega.

Odgovor na klerikalni polomblatschen. Slovenjem Bleibergu. — **Zmag** tva so za spodarsko Liesereg naša!

Piše se nam: V petek, dne 2. maju je nastnik ni b vršile občinske volitve. Čeravno so letali dr. tudi v kalci noč in dan od hiše do hiše, so v izposod popadli. Grafenauer in Brejc sta tudi iglo nič re prejšno nedeljo takaj in sta pravila ljude. **Dva san veliki zmagi** Srbov in Montenegrov . . . Izvzni Kapl so izvoljeni od naših mož v III. rarell z lov trije in v prvem razredu štiri; k tem par dni z deta se dva virilna glasova; tološko pu na prednih mandato v. Klerikalci pa, baje morali združiti v II. razredu, drugače bi bili niti enega mandata. Kakšni so kleni kaže to, da so se združili z obhavžanim nom Boštetom v Bodnu in so ga volili o nagrad kot „aususa“. To je sramota za kleni d. v ce; mi rečemo: pfej! „Mož-beseda“, tega sveto 100. kalci vendar ne pozna. Klerikalci naj pskemu letal zdaj kar hočejo in tudi njih „Smir“, Mr. Flugtechn morajo in Bleiberg je z opet naprav leta za Sci in bo tudi ostal. Upamo tudi, da je prva, k zdaj pokoj v naši občini, samo plačevanje nagiba, in črnuhom bo še bolelo drugo leto marsikat v celo na pom dolga je menda čez 2000 krov in pija s posebega moramo. — Zivelji napredni koroški voplovstvo bo

* z največje Št. Daniel pri Pliberku. Piše se nam: sko leto se je poročalo, da po našem ožnem letu in precej smrdi. In res, amrad se je širjal do podbuda, dnevom, in prišlo je do tega, da so orožnika. Če naj d sačili v polnoči „odrešenika“ klerikalne vane priede venskega ljudstva na Koroškem, Miloža Štajca, in ga izročili sodniji, ter stoji zdaj v prej klopovnimi imenovani „odrešenik“ je bil učitelj in pripomem vladar v Strojni, tajnik klerikalne občinske stalšči. Daniel, tajnik za klerikalne slovenske žene, da je na Koroškem, inšpektor zavarovalnice, o letalih stv. itd. Celo vrsto slučajev se očita temu blizu pilotov v mu zagrižencu. On ni ločil svojega od teda se priuči ampak slo je vse v njegov „pukelzak.“ Nama. Tudi smo se zapomnili besede prejšnjega župljivo stroš Ivana Serajnika, ki je rekel: Nobena občina korporativa nato prebrisanega tajnika! Ja, ja, V oblasti ali cima prav! nobena ga nima . . . Ža se ne sme

Vrba na jezeru (Od pošte.) Piše se na Dunaju ni Komaj da smo dobili novi poštni urad, once na velike ritri moramo c. k. poštno in brzjavno dir. dajati sre na neko napako. Vrba steje okroglo 20 reditvami vel za katere mora le 1 (reči en sam) pismi in cenami, s službo izvrševati. To pač ni posebno častnje prošenj, tako važni kraj! Malokateri kraj je tako je priborilo širjen, kakor Vrba. Ako bi bila Vrba priliki prejšnje združenja skupna občina, ne bi delati letal v štedljivost pošte grajal. Ali kako pridejo tje zrakoplovi sni obrtniki do tega, da dobijo svojo poštvo Avstro-Ogr ob pol 12. uri dopoldne? Višja oblast trdo določi pomicli in naj pomaga!

Samomori. V Celovcu se je zaradi nevtralitete bolezni ustrelil deželni uradnik Joh. Sijjska zrakoplov. — Iz strahu pred kaznijo pa se je krožni let s službeno puško infanterist Ignac Tomčič, in Budimpešti Ribnice na Kranjskem.

Požar. V Untergöriachu pogorela je prej celotna Raspotniga hiša in gospodarsko podzemlje z vsem orodjem in krmo. Živino so rešili, da bode tekr Tatvina ovac. Posestniku oblaku v Rate udeležnike, in posestniku Građischnigu v Heiligenkreuzu priskebe apa bodo več ovac ukradeni. Tatvine se da se udeleži postopač Tomaž Škop, ki je zaradi takih začasno le ž. 7. septembra

Strela je udarila v Rabachbodenu kmeta Köräus. Zadela je hčerko, ki je zgnani le prinesla. Dekle je bilo takoj istotako je ubila strela v hlevu edinega Zadela je tudi kravo, ki so jo moralizirati. Nesrečni posestnik je šele pred dvema pogorel.

Nesreča na železnični. Na kolodvoru v nitru je ponesrečil železničar Frangesch. Od nje se obe nogi. Nesrečnež je oče dveh

Čudež industrije za štikanje

Velefini poletni štof z bogato židano štikarjo.

Kompletno za eno blubo samo K 1.95.

Krasno lepo! Zadnja novost!

Par sto tucatov teh krasno lepih, bogato z žido štikanih štofah bluz v nežnih lepih barvah, kakor belo, creme, rosa, svitoplavo, srednje-plavo, modno-lila, rdeče, zeleno, drap, temno-plavo, sploh v vsaki eksistirajoči barvi, prevzeli smo neke razpuščene švicarske štikarijske tvornice in zamoremo te krasne bluze po en gros-pradaji velikih možin za to smešno ceno razprodati. — Te bluze so trikratno sveto vredne. — Pri najmanjšem nakupu 3 kosov tudi v različnih barvah po velji kot K 1.95. Pri nakupu 6 kosov starejši vsi skupaj le K 11 — in se poleg tega fini jabol iz čipk lastnosti priloži.

Edina razprodaja po povzetju:

M. Swoboda, Dunaj, III/2, Hießgasse 13—114.

90. občni zbor c. k. kmetijske družbe za Štajersko.

Letošnji občni zbor vršil se je dne 26. in 27. marca pod predsedstvom deželnega glavarja in družbenega predsednika grofa Elmundu Attems. Bil je v resnicu lepo zastopstvo štajerskega kmetijstva. Prišlo je več kot 300 delegatov.

Poročilo o družbenem delovanju leta 1912 nam jasno kaže, kako zmajaj bolj in bolj naravi, vsele naraščanja števila članov in podružnic družbi delokrog. Najbolj se izraza v računskem zaključku, glasom katerega je imela družba 2,561.604 K prometa. Ako pomislimo, da se nanaša po večini ta promet na subvencije države in dežele, ktere se morajo za vsako posamezno akcijo porazdeliti med mnoge prošnjike v najrazličnejših oblikah; ako nadalje uvažujemo okolnost, da je dovolitev takih podpor odvisna od natanko predpisanih predpogojev, ki morajo biti izpoljeni, predno se nakaže podpora, lahko si potem predočimo velikansko delo in trd, ktero je imela centrala, predno se je dosegel v delovnem poročilu označeni uspeh.

Kakor že prejšnja leta, podaja nam tudi takrat delovno poročilo v svojem uvodu pregled v najvažnejših agraričnih dogodljajih leta 1912 in o novih akcijah, ki jih je započela družba.

Število priznanih filialk se je pomnožilo v dopoldanem letu in sicer za 2, tako da šteje družba 137 podružnic. Tem moramo prijeti še od občnega zpora potrjene filialke in 2 našljali, ki se še snjujeta; skupaj toraj 152. Na Gornjem Štajerskem jih imamo 30, na Srednjem Štajerskem 55 in na Spodnjem Štajerskem 57. Izvesni oni dve podružnici, ki še se snjujeti, imajo podružnice 17.246 udov.

Od mnogobrojnih družbenih akcij omenjam lasti akcijo za pridelovanje krme in razne nem nadrebe za pospeševanje živinoreje. Leta 1912 je dalo deteljnega in travinega semena za ploščino ceno v 101 podružnici 474 kmetovalcem v skupnem znesku 26 740 K za veliko ovrše 515 orav. Veliko dela in posla je dala centralna odbor govedorejska akcija, ker se leta 1912 moralo vršiti 18 govedorejskih gledovanj, ki so se opustila leta 1911 vsled nujne na gobcu in parkljih. Mnogo dela so dali centralni tudi mnogobrojni prošnjiki za plemensko živino. Vršilo se je 36 ogledovanj živine, nakupilo 285 subvenčijskih bikov in 99 subvenčijskih ljestv, ktere je bilo treba razdeliti posameznim krajevom. Glede pospeševanja svinjereje naj omenjška pom, da se je razdelilo 377 merjascov-plemenjakov, se prodno toljkom prošnjikom. Na Gornje Štajersko dala družba 60, na Srednje Štajersko 224 na Spodnje Štajersko 89 plemenskih merjancov. Tudi naredbe za pospeševanje ovčjereje se nožijo od leta do leta. Zanimanje za ovčjerejo je narošča v pokrajnah, ki so pripravne za panogo živinoreje. Družba je oddala 139 emenskih ovnov in 74 plemenskih ovac in 32/7 na Zgornje Štajersko, 37/47 na ednje Štajersko in 70/20 na Spodnje Štajersko celem 157 prošnjikom. Omeniti pa še moramo i tem, da se je oddalo v nektere kraje tudi emenskih kozlov in plemenskih koz, nakupljene v sultavskih pokrajnah. Tudi perutninorejo podpirala družba s tem, da je oddajala regatorje; razdelito se je iz sredstev, katera je dala družba na razpolago, v celem 309 ple-

menskih petelinov in 193 kokošij med kmetovalce Zgornjega, Srednjega in Spodnjega Štajera.

Centralni odbor pa se bavi tudi z novimi akcijami, s katerimi bi se naj pospeševala deželna kultura, n. pr. s poskusnim pridelovanjem krompirja, travinega semena in z uvedbo pridelovanja sladkorne pese.

Podružnično delovanje gotovo zdavnato podpira oddaja raznega orčja in strojev, koje dobre filialke deloma brezplačno, deloma za polovično ceno. Oddalo se je vsega skupaj 161 komadov najrazličnejšega orodja in strojev, za kar je družbi trebalo 7.917 K subvencije.

Med „družbenimi zadavami“ je treba omeniti predlog podružnice za graško okolico, „naj se priredi o priliki graškega jesenskega zborovanja sestanek kmetovalcev“, kakor tudi predlog podružnice Sv. Juri ob Ščavnici „glede organizacije kmečkega stanu“. Večje število predlogov se je bavilo „s poukom“. Zlasti se morajo omeniti stremljenja v svrhu „razširjenja učnega načrta ljudskih šol v kmetijskem oziru“, uvedba „obligatnega kmetijskega nadaljevalnega pouka“, „povečanje družbinega glasila“, v katero se naj uvede posebni odstavki (koledarček za sadjerejo) in „znižanje kupnine za družbini koledar“, da bo se lažje spečati. V poglavju „živinorejske zadave“ se mora omeniti željo, „naj se po okrajih uvede kontrola o mlečnosti“, kakor tudi ustanovi novo vzrejališče za svinje za Vzhodno Štajersko. Glede akcije „za zboljšanje hlevskih in gnognih naprav“ se je stavljal predlog, naj se ta uvede razširi in čim najbolj olehkodi.

V poglavju „gozdarska vprašanja“ so se zopet oglasili člani z željo, „naj bi se pomnožilo število drevesnic za gozdne sadike“, tako da bi imeli vsaj v vsakem okraju tako gozdno drevesnico. Zlasti so se na letosnji skupščini naglašala „vprašanja o služinčadi na deželi in o posredovanju dela“; stavljal se je tozadevno več predlogov, za ktere bo treba skrbnega in temeljitega dela v centralnem odboru, da se ugodijo važnosti predmeta. V predlogih „carinske in trgovinsko-politične narave“ se je zahtevalo, da se naj pri sklepanju novih carinskih in trgovinskih pogodb v čim največji meri poskrbi za varstvo domačega kmetijstva. Pri posvetovanju tega vprašanja je prišlo do precej živahne debate, koje rezultat pa je bila želja, naj se solidarnično postopek za to pravično stvar. Tudi uvedba, „naj se postavnim potom uvede poznamovanje za umetna gnojila“ in stremljenja, „naj se zniža cena cena bencinu za motorne obrate“, je za naše kmetijstvo velike važnosti.

Glede živinodravništva so se tudi letos izrazile želje, naj se „pomnoži število živinodravnikov“ in „vzgojijo praktiki“. Prejšnjo število predlogov obsegajo poglavje „narodno-gospodarska in postavodajna vprašanja“. Omeniti je treba zahtevo, naj se upelje „zakon za varstvo polja“, „prevzem stroškov ljudske šole od strani države“, kakor tudi glede sankcioniranja postave o rešitvi lovskih rezervativ.

V poglavju „stavbinstvo“ se je zopet zahtevalo, naj se olekočijo tozadevni postavni predpisi. Posebič moramo povdarjati, da so sedaj že v tretiji stavile podružnice predlog, „naj bi se uvedel zakon za omejitev pisanje“. V predlogih glede davčnih vprašanj se zlasti jemlje ozir na osebnodohodninski davek in se zahteva čim le mogoče varstvo proti previsokemu obdušenju z različnimi naredbami“. Tudi zahtevo, „naj se določijo v preprih kmetijski izvedenci“, se mi zdi vredna, da jo posebič navajam, kakor tudi predlog, „naj se uvede zavarovanje proti požaru, toči in streli, ali takozvano elementarno zavarovanje“.

Koncem občnega zpora so skupščinarji razpravljali o odlikovanju zaslужnih članov. Prvemu podpredsedniku družbe gospodu vitezu Henrike Plessingu se je priznalo o priliki odložitve tega mesta častno članstvo c. k. Štajerske kmetijske družbe. Ob tki priliki se je v izbranih besedah spominjal ekscelenta gospoda predsednik zasluga, ki si jih je stekel zaradi svoje bolezni odstopivši vitez Plessing.

Zlato kolajno so dobili: centralni odbornik Adolf Czeicke, graščak v Kalsdorfu pri Ilzu; tvorničar Anton Fürst v Kindbergu in deželni sadjarški in vinarski ravnatelj Anton Stiegler v Gradcu.

Srebrno kolajno so dobili: osrednji odbor-

nik Ignac Hirsch v Mürzzuschlagu; Alojz Walz, ravnatelj mestne klavnice v p.v., v Gradcu; Franc Meixner, podružnični načelnik in nadučitelj v Frohnleitnu, Jožef Fuchs, gostilničar in hišni posestnik v Liezenu; Ivan Katzianer, posestnik v Nestelbergu; Ferdinand Schreithofer, nadučitelj v Tillmitschu; dr. Janez Pfanner, zdravnik in posestnik v Št. Mihaelu nad Leobnom; Franc Walter, posestnik v Kaiserburgu; Ferdinand Klemen, župan in hišni posestnik v Konjicah; Franc Osterberger, vinogradar in lastnik hotela v Ptaju; Klement Pürcher, kmetovalec v Eselsbachu št. 4 pri Osobjah; Richard pl. Rögner, podružnični načelnik in graščak v Kumbergu.

Bronasto kolajno so dobili: Ivan Gleichweit v Groß Wilfersdorfu; Ivan Urschler, posestnik v Walkersdorfu; Ivan Steinkellner, posestnik v Madsteiu; Jožef Prutti, posestnik v Leisagu; Jožef Kollment, posestnik v Turnau; Ivan Pierer vulgo Heinzler v Št. Ilju; Alex Pierer vulgo Schwarzbauer v Etmišlu; Karl Weinhandl, posestnik v Wiesenbachu; Franc Wissiak, posestnik in mlinar v Roßhofu; Alojz Semlitsch star., posestnik v Absbergu; Jožef Haberl vulgo Morauer, posestnik v Rannachu; Jurij Haberl, posestnik v Waldu; Jožef Streitmaier starejši, posestnik v Pfaffendorfu pri Kammern: Franc Mikl, posestnik in trgovec pri Šv. Marijeti; Pavel Esl, posestnik in gostilničar v Stadlu; Mihael Holzer, posestnik v Lichtenbachu pri Neubergu; Jurij Hasenhüttl vulgo Hasbauer, podružnični načelnik in posestnik v Wenisbachu; Kajetan Mirn starci, posestnik v Kainingu; Franc Steinitz, posestnik v Gai; Ivan Eisenberger, podružnični zapisnikar in obč. tajnik v Eisenzeru.

Diplomo častnega priznanja so dobili: Franc Winter, posestnik v Schirku; gospa Terezija Kupnik, posestnica v Podplatu; gospa Ana Ferschnig, posestnica in županova soprga v Rogatcu; Emanuel Hardegg, tajnik okrajnega zastopa, podružnični zapisnikar v Leobnu; Jožef Eberhart, posestnik v Wiesenbachu; Henrik Scheider, posestnik v Wolkersdorfu; Anton Stix, posestnik v Hafingu; Ivan Kappaun, posestnik v Gai; Paul Kohut, živinodravnik in hišni posestnik v Oberzeiringu; Franc Petz, posestnik v Habersdorfu.

(Po „Gosp. gl.“)

Št. VII. 16.694/13
484

RAZGLAS.

Za dne 1. julija 1913 pričenši polletni tečaj na deželnih podkvarških šoli v Gradcu se razdeli med pridne in revne podkvarške kovače 10 deželnih štipendij à 100 K s prostim stanovanjem po razmerju prostora v zavodu, nadalje od raznih okrajnih zastopov darovane štipendije, ravnotako á 100 kron.

Pogoji so:

Starost najmanj 18 let, zdravje in krepki telesni razvitek, domovinska pravica na Štajerskem, dobra ljudsko-šolska izobrazba in najmanje 2 letna poraba kot podkvarški kovač.

Poleg tega se mora vsak prosilec potom reverza zavezati, da bode po absolviranju podružničnega tečaja podkvarško obrt najmanje skozi 3 leta na Štajerskem oz. v okraju, od katerega je sprejet štipendij, kot mojster ali pomičnik izvrševal.

P r o s n j e j e n a s l o v i t i n a d e ž e l n i o d b o r ; priložiti jim je reverz, krstni in domovinski list, učno pismo, zdravstvena in šolska spričevala, delavska knjižico, spričevala o premoženju in nrvnostti; vposlati je p r o s n j e n a j k a s n e j e do 1. junija 1913 na direkcijo deželne podkvarške šole v Gradcu.

Taki podkvarški kovači, ki ne zahtevajo štipendije in se hočajo vedar udeležiti tečaja, naj se z dokazili glede starosti najmanje 18 let, 2 letni porabi kot kovački pomočnik, dobrí ljudsko-šolski izobrazbi, z učnim pismom in delavska knjižico najkasneje v prvih 3 dneh tečaja pri voditelju zavoda oglasijo.

Gradec, 25. aprila 1913.

465

Od Štajerskega deželnega odbora.

Zajamčeni uspeh drugače denar nazaj!
Zdravniška priznanja o izbornem vplivu.

Polna krasna prsa

dobite pri rabi 454
med. dr. A. Rix kreme za prsa.

Oblastno preiskana in gar, neškodljiva za vsako starost
hitri sigurni uspeh. Se rabi zunanje. Poizkusna doza
K 3—, vel. doza, zadostuje za uspeh K 8—.

Kosmetisches Dr. A. Rix Laboratorium Dunaj IX., Berggasse 17/K.

Razpošiljatev strogo diskretna.

Zaloge v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram.

430

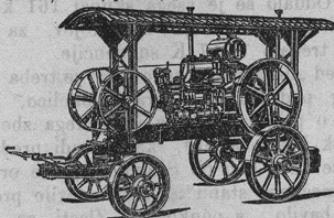
Langen & Wolf

Dunaj X, Laxenburgerstr. 53

inženirska pisarna: Gradec, Annenstrasse štev. 10.

Originalni „OTTO“-motorji

za bencin, benc, perolin, „sauggas“ in surovo olje

Bencin-lokomobili

s streho ali brez nje.

Mašine za obdelovanje lesa.

Kompletno pohištvo za žage in mizarske delavnice.

Ledenice in hladilne uredbe.

Obisk inženirja, proračun troškov, prospekt 526 A.

B. Z. zastonj.

873

Dosej prodanih motorjev je 115.000 z 1,175.000

konjskimi siljami.

Pozor! 50.000 parov čevelj!!

4 pare čevelj za samo K 8·50.

Zaradi vstavljenja plačil več velikih tvornic se mi je načrčilo, veliko množino čevelj globoko pod izdelovalco ceno **oddati**. Prodam torej vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih žnorastih čevelj, usnje, rujava ali črna, galoširanih, kapenbezac, močno žebljana usnjata podlaga, velelegantna najnovejša facija, velikost po štev. Vsi 4 pari koštajo samo K 8·50. Pošlje po povzetju. S. Lustig, eksport čevelj, Neu-Sandez 9. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

475

Le enkrat v življenju!

50.000 spalnih
odej à K 1

določenih za izvoz na Balkan, a n
vsled vojne nevarnosti, iz pristne
himalaia-volne, circa 200 cm d
130 cm širokih, v krasnih trakovih
desinib, s krasnimi barvastimi bo
se samo kratki čas za polovčno id
eno samo K 1·95 za kos prodaja.
laja spalne odeje so dvojni des
jo pri nas po sledenih senzacijah
I kos himalaia spalne odeje stane
3 " " spalnih odej stanjo
6 " " Edina razprodaja po povzetju

M. Swoboda, Dunaj, III/2, Hieggasse 13.

„G
116 Šivalni stroj 20. stoletje
Kupujte le v naših prodajalnah ali s
naše agente.

Singer Co, akc. dr. za šivalne s

Ptuj, Hauptplatz 1.

Svarila pred posebniki! Vse od drugih prodajaljen šivalnih
pod imenom »Singer« ponujajo stroji ne izdelani po imen
starejših sistemov, ki zaostaja v tajnosti, delavnitnosti i
strukciji daleč za našimi novejšimi sistemimi.

Na pr. vprašanja vsakekrat začeljeno pojačani
Vzoreci vezanja, šivanja in stopljanja zaston in franko-
tature vsake vrste se napravijo hitro in obračunajo na
vse apotekah.

307
SIROLIN-„Roche“

V zdraviliščih zoper pljučne bolezni

m. dr. v Davosu, Arosi, Leyninu itd. se rabi stalno

kot priznano sredstvo SIROLIN-„Roche“, ojača in odpravi bolezni organov za dihanje v razmeroma kratkem času. Originalni zavoj à K 4— se dobijo v vseh apotekah.

Asbestni skriljevec Asbestschiefer

ZENIT

najboljša, najcenejša

streha

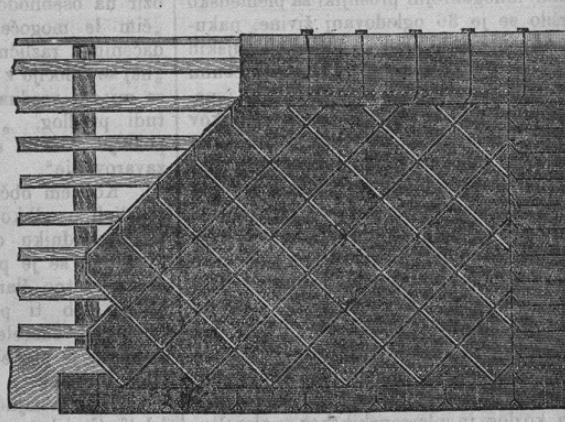
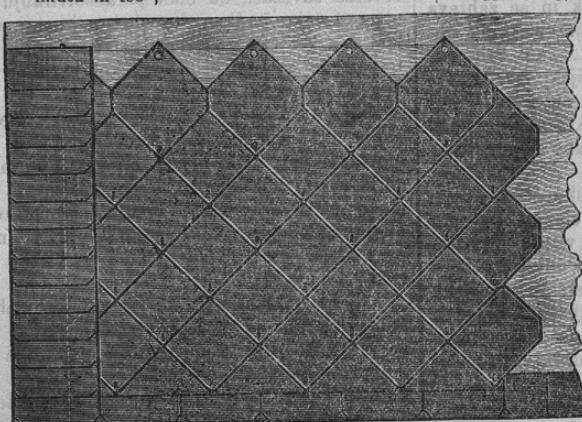
brez popravil

se odlikuje zlasti vsled sledečih lastnosti:

5. velika opornost v ognju;
6. ne vodi električne;
7. tako mala teža, per m² samo 8–12 kil;
8. vodi topoto prav slabo;
9. popolnoma ednaka debeljst in po
vrščina;

10. absolutna neprodornost za vodo;

11. ne sprejema vode;
12. izgleda izredno lepo in elegantno;
13. se lahko prenaša;
14. nizka cena.

Edina razprodaja: D. Rakusch, veletrgovina železja, Celje.

Straschill'ova grenčica iz zelenjave.

(Straschill's Kräuter-Bitter)

iz premiirane štajerske žgalnice finega domačega žganja in veledestilacije

Max Straschill v Ptiju.

To je izdelek najvišje dovršenosti in nedosežen v dobroti ter vplivu.

Straschill'ova grenčica iz zelenjave

je dvojna želodčna grenčica iz zelenjave in korenin. Izdelo je se iz najboljših kot domača sredstva znanih dobro vplivajočih zdravilnih zelenjav in korenin ter iz najboljših temeljnih snovi.

V Straschill'ovi grenčici iz zelenjave

Vporabi se le izbrane najfinješe aromatične zdravilne zelenjave in korenine najizbornejše vrste. Ekstrakcija t. j. dobava in izsesanje vplivajočih snovi iz zelenjav in korenin, zgodil se po najnovejšem, znanstveno izkušenem ekstrakcijskem načinu. S posameznimi zelenjavami in koreninami se različno ravna in sicer na ta način, da se porabi za vsako rastlino (Droge) ono ekstrakcijsko metodo, po kateri se iz iste najbolje zahtevano snov izvleče.

Straschill'ova grenčica iz zelenjave

je čisti, naravni izvleček (ekstrakt) najboljših zdravilnih zelenjav in najbolje vplivajočih korenin.

Straschill'ova grenčica iz zelenjave

vpliva vsled svoje sestave milo na prebavljanje, okrepa želodec in traplo in je jako prijetna.

Straschill'ova grenčica iz zelenjave

je domače in želodčno sredstvo, napravljeno z ozirom na namen. — V nobeni domačiji naj je ne manjka!

Straschill'ova grenčica iz zelenjave

je neobhodno potrebna pri večjem telesnem naporu in štrapacah. Posebno priporoča se Straschillovo grenčico iz zelenjave za turiste, lovce, potnike na morju, vojaštvo, romarje itd.

Straschill'ova grenčica iz zelenjave

je izvrstna dvojna želodčna grenčica iz zelenjave in korenin (garantirano prosta od vseh esenc in ojstrijih, zdravju škodljivih snovi.)

Zahteva naj se povsod izrecno

Straschill'ovo grenčico iz zelenjave

(„Straschill's Kräuter-Bitter“)

in zavrne naj se vsako drugo manjvredno blago.

MAX STRASCHILL v PTUJU

premiirana štajerska žgalnica finega domačega žganja in veledestilacija.

Böhnel ure za birmo

so dobre in cene.

Niklasta ura z verizico	K 8.
Goldin-ura z verizico	K 4.
Jeklena ura z verizico	K 6.
Srebrna imit. dvojni mantelj	K 6.
Tula ura	K 7.
Srebrna ura z verizico	K 8.
Dopa ure	K 12.
14 karat. zlata ura	K 18.
Omega ura	K 20.
Ura na zapestnic, nikel	K 5.
Ura na zapestnic, jeklo	K 6.
Ura na zapestnic, srebro	K 7.
Ura na zapestnic, zlato	K 8.
Zlate verizice za gospode	K 24.
Zlate vrata verizice	K 20.
Zlati prstani, masivni	K 4.
Zlati uhanji	K 5.

3 leta pism. garancije. Posje po povzetju. 234

Max Böhnel

Dunaj, IV., Margaretenstraße 27/51. Originalni fabrični cenik zastonj.

Užigalice!

Zahtevajte v vseh trgovinah, gostilnah, kavarnah, vpeljajte v vsaki hiši izvrstne „Stajerc“ užigalice. V velikem se jih naroči naravnost pri „Länderbank“, Dunaj I., drugače pa pri glavni zalogi BRATA SLAWITSCH, PTUJ, in vseh drugih zalogah.

Veleprima bakreni vitriol,
žvepleni prašek
raffia bast

in 428

se pri Ferd. Hartinger, trgovina za deželne produkte, Maribor, Tegetthoffstr. 29, najceneje dobiva.

Trgovina z orožjem, c. k. zaloge smodnika

LECHNER u. JUNGL, GRADEC, Sporgasse 1
priporoča po fabričnih cenah kot najboljše orožje za branilne autom. zepne pištole, precizno pristreljeno v zistemih „Browning“, „Steyer“, „Mauser“ in „Bayard“. Revolvi v najboljši izbihti že od K 5-10 naprej. Flöbert-puške in karabineri, dvocevne Lancaster-lovske-puške od 36 K naprej. Patroni, ovitke patronov itd. Cenik zastonj in franko.

USPEŠNI BOJ

proti peronospori, škodljivcem sadnih dreves, krompirjevega polja in sploh rastlin popolnoma mogu.

MAYFARTH'ovo šprico, ki deluje sama,

„SYPHONIA“

nadalje špecialna fabrikacija

vinskih in sadnih preš „Herkules“

Hidraulične preše. Sadni in grozdni mlini. Kompletne naprave mošterije i. t. d.

nadalje vse kmetijske stroje in orožje v najboljši izpeljavi.

Fabrike kmetijskih strojev

PH. MAYFARTH & Co. Dunaj, II. Taborstraße Nr. 71

Berlin.

Frankfurt a. M.

Ilustrirani bogati katalog St. 051 zastonj in franko.

„Stajerc“ je petek, datira naslednje Naročnina v strijo : za 3 krone, za leta razmerne sko 4 K 50 leta ; za Neto za celo leto Ameriko pa drugo ino računi narod rom na visnine. Naročati naprej. Štev. seprod Uredništvo ništvo se Ptiju, gleda slope s

Pan Štev

Isče se zastopnike.

Priznano dobro in ceno

se dobi

rezano blago, perilo in obleke

pri Adolfu Wesiak. **Maribor, Freihausgasse-Nagystraße** do novega Hauptplatzu proti „Narodnemu domu“ v novo zgrajeni „Warenhalle.“

Vzorce franko od voljnenih in modnih pralnih štofov

330

cefirjev

platnih, damastih, opreme za neveste itd. razposilja

V. J. Havlíček & brat

Podebrady (Česko).

„STYRIA“

Cene za gotovi denar:

Elegantno kolo (Tourenrad)
Špecialno kolo (Spezial-Tourenrad)
Najfinješje „Styria“-kolo za ceste
(Styria-Strassenrad)

Najfinješje „Styria“ kolo za ceste
(Spezial-Styria-Strassenrad) K 20

Bicikelni so s „freilaufom“ in z naj pneumatikom (Gebirgsmantel)

Zanesljivim kupcem se proda tudi na bodemo (rate). — Deli (Bestandteile), sedlo, zvonci nadalje „Laufmantel“ in „Lu se dobijo po najnižji ceni.

Kdor si želi dober in zanesljiv bicikel ta naj se odloči za „Styria“ kolo ja fabrika v naši državi!)

Obiščajte našo veliko zalogo ali pišite (Preisliste).

Zaloga koles in šivalnih strojev

Brata Slawitsch, trgovca v

Florianiplatz in Ungartorgasse

Priporočljiva domača sred

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepjanje slabosti in bleidičnosti (Bleichäus itd.; Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 120 kašlju, težki sapi itd. — Čaj in pilule za čas à 80 vin. — Čaj proti gihi à 80 vin. — Čaj proti gihi, ude in žive stekl. 1 K; izvrsto masli potuhne strani bolečine. — Bleiburški živilski prašek trijiska mi Prašek proti odvajenju krv v živalski vodi ese prezrla Izvrstni strap za podgane, miši, ščurke & K ja je v pošiljatev L. Herbst, apoteka, Bleiburg na h tevala Rusije po

Mesčanska parna žag

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptiju zraven klanice in phar hiše postavljena je parna žaga vesla v porabo.

Vsakomur se les hodi itd., ter po pokorilo takoj razžaga. Vsakdo pa sme tujaja torek oblati, vrtati, spahati i. t. d.

O računaln imala je mora biti

iva v tej penih nas

držala

jila grozovi

toki gorce

Avst

ta ter

To nam i

Mestna posredovalnica

(Wohnung- und Dienstvermittlung)

za 102

službe, učence, stanovanja in posestva v Ptaju

izvršuje

vse vrste posredovanja najhitreje.

Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Dobro idoča gostilna

v neposredni bližini Maribora, priljubljen izpred Mariborčanov, lepi, veliki prostori, salon za ples, pokrito kegljišče, ledenuca (Eiskeller), vrt za zelenjavno, lep sadenosnik, hlev, prostor za mrvo itd. vse z opoko krito in v dobrem stavbenem stanju, se proda zaradi lastnikove bolnosti. Vpraša se v upravi „Stajerc.“

Peter Kostič-a naslednik Celje

na glavnem trgu zraven zopetke

priporoča svoje zaloge: Otrečnih igrač, raznih vrst usnatega blaga kakor kofre, taške za šole, za nakupovanje in za denar, teatreno reči, pljesalne in kadične predmete. Razne stvari iz jekla npr. bestek, žlic, nože za žep in prave Solinger trite itd. Blage iz celuloida in rega, kako tudi pljetarsko blago npr. korbe za potovanje vseh vrst. Razne blage iz stekla in porcelana, talarje, piske, sklede, kaše, glaže in druge v to strošek spadajoče reči. Bazarni oddelok že od 20 vin naprej. Posebno lepe reči pa za 80 do K 1-20.

Posebno priporočamo

veliko trgovino Johann Koss, Celje

na kolodvorskem

zaradi njene solidnosti, nizkih cen in velikega izbira, kjer se s samo dobrom blagom postreže; tam se vse do kmet le potrebuje, naj si bode manufakturno blago, gotovih oblek za moške, ženske in otročne klobuke, čevlje, sploh obutalo, štrikane in šifonaste srajce, krvavate, otročje vozičke

Stefan Zselezen,

trgovina s špecerijo in železjem v Ptaju ob mostu čez Dravo v Pirichovi hiši, daje na znanje, da prodaja Portlandcement po K 9,—, Roman cement po K 6,— za sod; ako se več odvzame, pa še ceneje.

481

Dražbeni oklic in poziv k napovedbi.

483

pričeniši 1.
li v Guss
e šest de
štiri po
iti imajo Na predlog zahtevajoče stranke Rudolfa
t. l. pri organ, trgovca v Ribnici, bo
tu in je

le 20. majnika 1913 predp. ob 9. uri

, da je p tem sodišču, v izbi št. 2 na podstavi odo
22. pa enih pogojev dražba sledečih polovic nepre
čnin:

Sk o spri Zemljiška knjiga Slomdorff, vl. št. 55 hram
zdarsko poslopje s 1 sobo, 1 štibelecem, z govejem in
o dobrem hlevom, v bližini župnijske cerkve na
spričevanjenušku z 78 ar 80 m² njivo in pašo . . .
maja tnila vrednost 1348 K 10 h, torej polovico

4 K 05 h, najmanjši ponudek 449 K 36 h.
ono znamenita knjiga Slomdorff, vl. št. 153, 68 ar
izvršene m² gozd, 18 ar 06 m² njiva, 64 ar 40 m²
etnikov spro paša, 38 ar 50 m² njiva in 18 a 17 m²
potrdilo spro, cenilna vrednost 1432 K, torej polo
3 K 16 h, najmanjši ponudek 477 K 34 h.
letnih p K nepremičnini zemljiška knjiga 55 in 153,
njemu gozd. Slomdorff, ne spadajo nobene pritikline.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaje.

kr. okr. sodn. v Ptaju, odd. IV, 14. aprila 1913.

(Podpis.)

li podpo
za 11 m
ih denar
gal even
čenih sv
a in nadu

**Judska kopelj mestnega
kopališča v Ptaju.**

Cas za kopanje: ob delavnikih od 12.
ure do 2. ure popoldne (blagajna je od
12. do 1. ure zaprt); ob nedeljah in
praznikih od 11. do 12. ure popoldne.

1 kopelj z vročim zrakom, paro ali
„Brausebad“ z rhuo K -60; postreba
K -10.

Proda se posestvo

gostilno čisto zraven toplic Neuhaus. Lepa vila,
čimerov in pri vili so 2 kleti in kuhinja in 2
arberha, novi zdani svinjski hlevi, lepi cimer
ven in kozolec, ter drugo gospodarsko poslopje;
lahko redi 7 glav goveje živine in en konj;
en johov lepega gozda, njive so vse obsegane
je 500 sadnih dreves, vse v lepi legi. Cena
000 kron. — Poizve se na Doberni, hotél
„Seme“ Nr. 16 Dečarsu, Doberna. 478

Potrebuјete orožje?

budilnih
priporoček, šport, vrt ali branitev? Potem naročite takoj cenik št. 17
zahajati.

A. Antonitsch, fabrika pušk, Borovlje 41,
(Koroško). Brezplačno!

Specialitet: Ojsno-strelni revolverji, flobert- in avtomatične
v zameno!

z vam! Se
aprej-plači

Pozor posestniki!

sne deske, štafelne, late in švartelne, kakor
ijsko blidi vsake vrste mreže iz drata za ograje, po
pojdite in vse vrste farbe, laka, firnajza in karboli-
trgovino um, cementa, apna, traverze, strešni in zi-
ni cigelj, kakor tudi vsake vrste železnine,
jednejše pri tvrdki Alois Matschek v
riboru, Tržaška cesta, poleg bolnišnice. 214

Razglas.

Na deželnem sadjarski in vinogradniški šoli
v Mariboru vrši se v času od 9. do vstevši 14.
junija poletni tečaj za vino- in sa-
djerejo ter tečaj za viničarje. V
prvem se bode predstavljalo poletna dela v vi-
narstvu in sadjarstvu ter pokončevanje škodljivcev teoretično in praktično; zadnji pa ima
zlasti praktično izvezbanje udeležencev kot namen.

Stevilo udeležencev sadarskega in vi-
nogradniškega tečaja znaša vstevši od deželnega
šolskega sveta poslanih učnih oseb 40, ono vi-
ničarskega tečaja pa 20.

Područnega dejanja se ne dviga.

Prosilci za udeležbo pri viničarskem tečaju
zamorejo po razmerju danih sredstev podpore
dobiti. Da jih dosežejo, morajo izrecno navesti
in od občinskega predstojništva potrditi pustiti:

- da so sami revni posestniki,
- na očetovi posesti delujoči sinovi takih,
ali
- viničarji takih posestnikov.

To potrdilo dodati je že naznanih k tečaju
in omeniti obenem starost.

Prosilci za sprejem, ki se ne potegujejo za
podporo, naj to v naznanim pismu posebej
omenijo.

Teoretični poduk za vinogradniški in sad-
jarski tečaj prične dne 9. junija dopoldne ob
9. uru; udeleženci viničarskega tečaja morajo
prititi isti dan ob 8. uru.

Naznana vposlati je podpisemu mestu
do 30. maja 1913.

Direkcija deželne sadarske in vinogradniške šole
v Mariboru. 473

V Strojni. Hiša,

ki meri nad 43 oralov, 10½ oralov njive, 11
oralov gozda, drugo je travnik in pašnik, z do-
mačim mlinom in dobrim poljem na solnčnati
strani, se proda. Lastnik Tomaž Berchtold p. d.

Oplaz v Strojni, pošta Prevalje, Koroška. 478

Jasna glava

rabi vedno

dr. Oetker prašek za pecivo á 12 h
Popolno, higijenično, od zdravnikov priporo-
čeno nadomestilo za kvas, oz. germ.
Vse močnate jedi in peciva postanejo z njim
večja, lažja in bolj prebavljiva.

Dr. Oetker vaniljini sladkor á 12 h
kot najplemenitejša primes za mlečnate in moč-
nate jedi, za kakao in čaj, šokolado in kremes,
pogače, torte, puddinge in šlegobers; nadalje
s finimi ali pudri sladkorjem pomnožen za po-
trošnje vseh vrst peciva in močnatih jedil.
Nadomesti popolnoma 2—3 koste dobre va-
nil e. Ako se zmeša ½ zavojčka dr. Oetker
vaniljnega sladkorja z 1 kg finega sladkorja
in se da od tega 1—2 čajski žlici na čašo čaja,
dobi se aromatično, polno okusno pijačo.
Dr. Oetker praške za pecivo in vaniljni
sladkor dobi se v vseh kolonialnih itd. trgo-
vinah. Natančno navodilo za rabo na vsakem
zavoju. Seznamki receptov zastonj.

Pazi naj se nato, da se pristne fabrikate dr. Oetker dobi.

77

Trgovci pozor!

Hiša v dobrem stanu z več sobami,
v nji se nahaja dobro idoča trgovina,
na najlepšem in prometnem kraju pri ve-
liki tovarni in cesti in v sredini 4 tovaren,
zraven je lepi veliki vrt za zelenjavo in velike
brajde, v vrtu je vodnjak z najboljšo pitno vodo,
ki nikdar ne usahne, — se proda iz proste
volje zaradi slabega zdravja prav po nizki ceni
in pod ugodnimi pogoji, tudi z vso trgovinsko
opravo. Več pove lastnik Anton Schwigel, Ga-
berje h. št. 91, Celje. 467

P. n.

Zadrugam, vinogradnikom, ekonomom priporočam svojo zalogo
potrebščin za

kulturo in kmetijstvo.

„Forhin“, izborni preparat za uničenje peronoporcev. Natriumthy-
sulfat (podzeleno-kislji natron). Ogližno apno. Natrumbi-
sulfat. Reagenčni papirji. Brumata-lim. Lim za gosenice. Drevnesvi-
vesek. Tekoečna zveplenega apna itd. Pošta in zelezniška poš-
ljave takoj! Vprašanja se tako odgovor. Postrežba strogo
reelna. Adler-drežerja mag. pharm. Karl Wolf, Maribor, Herren-
gasse št. 17, nasproti Edmund-Schmidgasse. 462

Za binkoštno praznike priporoča

vinotoc lastnih vin J. Kräber v Ptaju,

Allerheiligenasse 18 sledenja naturna vina:
novino vino po Ljutomerčan 72 vinarjev
staro " Zavrčan 80
Zavrčki Muškatec 1 K 12 96
jabolčnjica po Na binkoštno nedeljo je iztoč zaprt!

Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena
leta

1862.

Čekovnemu ra-
čunu št. 808051
pri c. kr. po-
sto - hranilnič-
nem uradu.

Mestni de-
narni zavod.

priporoča se glede vsakega med
hranilnične zadeve spadajočega
posredovanja, istotako tudi za
posredovanje vsakoršnega posla
z avst. ogersko banko. Strankam se med uradnimi urami
radovoljno in brezplačno vsaka
zadeva pojasi in po vsem
vstreže.

Vstanovljena
leta

1862.

Giro-konto pri
podružnici avst.
ogerske banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob
delavnikih od
8—12 ure.

